

Обруч Г. В.

*аспірант кафедри економіки та управління
виробничим і комерційним бізнесом*

Українського державного університету залізничного транспорту

Obruch A. V.

*Postgraduate Student of the Department
«Economics and Management of Production and Commercial Business»
Ukrainian State University of Railway Transport*

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ВІТЧИЗНЯНИХ ВАГОНБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

IMPROVEMENT OF THE QUALITY MANAGEMENT SYSTEM OF PRODUCTION OF DOMESTIC CARRIAGE-BUILDING ENTERPRISES

Анотація. У статті проаналізовано основні перешкоди ефективному управлінню якістю на вітчизняних підприємствах. Наголошено на важливості постійного вдосконалення системи управління якістю продукції відповідно до сучасних вимог існуючих та потенційних споживачів із метою забезпечення конкурентоспроможності продукції та підприємства й підвищення рівня його інвестиційної привабливості на європейському ринку. Досліджено теоретико-методологічне підґрунтя розробки системи управління якістю продукції. Розроблено систему управління якістю продукції вагонобудівних підприємств.

Ключові слова: система управління якістю, конкурентоспроможність, вагонобудівні підприємства, міжнародні стандарти якості, міжнародний стандарт залізничної промисловості.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку, коли підприємства змушені витримувати жорсткі умови конкурентного ринкового середовища, виникає необхідність постійного пошуку інструментів ефективного та сталого розвитку. Таким інструментом самозахисту підприємства в нестабільних умовах функціонування та механізмом підвищення конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках, виступає саме процес забезпечення високої якості продукції.

Можливість розширення експортних відносин показала невідповідність якості вітчизняної продукції вимогам міжнародних стандартів, що й зумовило критично низький рівень її конкурентоспроможності на міжнародному ринку, тому стає очевидним той факт, що систему управління якістю продукції потрібно постійно вдосконалювати, це процес безперервного покращання та розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми забезпечення якості завжди приділялася значна увага. Ще в стародавні часи говорили про необхідність зведення будівель високої якості. Із плином часу та зміною потреб змінювалися й сфери, де особливої важливості набувало забезпечення високої якості продукції: спочатку воєнна промисловість, потім космічна, машинобудівна, а нині ці вимоги стосуються всіх галузей промисловості. Пов'язано це насамперед із переходом від адміністративно-планової до ринкової економіки, коли в центрі уваги став споживач зі своїми потребами, який передусім звертає увагу на якість продукції та її співвідношення з ціною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналізу управління якістю продукції присвятили наукові праці такі сучасні вітчизняні та зарубіжні вчені, як: З.С. Абутидзе [1], С.М. Валявський [2], В.Л. Дикань [3], О.В. Дикань [4], О.В. Косенчук [5], І.В. Лузан, І.С. Луценко [6], Ю.М. Уткіна [7], М.І. Шаповал [8] та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однак проблема розробки галузевих систем

управління якістю продукції, особливо сфери вагонобудування, недостатньо розглянута. Враховуючи умови нестабільного конкурентного середовища, необхідно вдосконалити систему управління якістю продукції відповідно до сучасних вимог існуючих та потенційних споживачів із метою забезпечення конкурентоспроможності продукції та підприємства й підвищення рівня його інвестиційної привабливості на європейському ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Категорія якості продукції є однією з найскладніших серед тих, з якими доводиться мати справу фахівцям у сфері виробництва. Вона є критерієм вибору сировини, напівфабрикатів, інших предметів для задоволення виробничих потреб, а також важливим чинником планування виробництва й оцінювання його результатів, визначення його складності й ефективності, організації праці, створення нових виробів. До категорії якості звертаються й тоді, коли виникає необхідність розібратися зі складом і характером властивостей продукції, що створюється чи виготовляється. Цей перелік можна продовжити, але й цього достатньо для того, щоб зрозуміти: якість продукції – надзвичайно різноманітна за своєю суттю категорія, і фахівці мають справу з нею щоденно як у виробничій сфері, так і в особистому житті [8].

Розглядаючи якість як соціально-економічну категорію, виділяють такі аспекти: національний, політичний, технічний, соціальний, економічний та моральний.

Національний аспект пов'язаний із визначеними національними рисами. Він проявляється властивим тій чи іншій нації способом мислення в області якості. Так, американський практицизм орієнтує фірми на управління якістю з цільовою функцією максимального прибутку. Для японських фірм характерні установки на збільшення долі фірми на ринку, навіть якщо це буде пов'язано з початковими втратами частини можливого прибутку.

Політичний аспект. Оскільки якість визначає конкурентоспроможність фірм та в підсумку конкурентоспроможність країн, вона, звісно, впливає на рівень доходів населення, рівень безробіття і, відповідно, на політичну ситуацію в країні, на міжнародний політичний статус держав.

Технічний аспект. Рівень розвитку техніки та якість створених людиною об'єктів – взаємопов'язані характеристики. З одного боку, науково-технічний прогрес, який приводить до вдосконалення техніки, створює потужну основу для удосконалення якості продукції. А з іншого боку, більш висока якість продукції, послуг, системи інформаційних та транспортних комунікацій та інших компонентів якості життєдіяльності створює кращі передумови для прискорення науково-технічного прогресу.

Соціальний аспект. Висока якість як компонент потреб, підвищуючи рівень освіченості, інтелектуального розвитку, благополуччя нації впливає на соціальне середовище, соціальний статус держави. Як правило, поняття «розвинена держава» ототожнюється з її можливостями виробляти конкурентоспроможну продукцію та високим середньостатистичним рівнем нації. Водночас соціальний рівень людини впливає на якість її праці. Рівень культури виробників – показник їх потенційних можливостей в області якості.

Економічний аспект. Якість напряму пов'язана з економікою. Підвищити якість означає з тієї ж кількості сировини та матеріалів зробити більшу кількість продукції. Практично всі рішення в області якості, програми підвищення якості, заходи щодо управління якістю пов'язані з економічними затратами та мають сенс, якщо приводять до прийнятного для підприємства економічного ефекту. Тому якість повинна розглядатися, насамперед, як економічна категорія.

Моральний аспект. Американський вчений Джузеф Джуран уважає, що будь-яке підприємство включає в себе два аспекти: перше – корисне, що випускає якісну продукцію, яка купується споживачами, друге – даремно витрачає всі види ресурсів та випускає брак. Якщо врахувати, що неякісна праця приводить до зайвих витрат ресурсів, енергії, незадоволеності та матеріальним втратам клієнтів, то можна зробити висновок, що така праця аморальна [5].

Враховуючи наведені аспекти та тенденцію загострення проблеми підвищення якості продукції в сучасних умовах розвитку, необхідність управління якістю набуває першочергового значення та стає ключовим напрямом управління підприємством.

Для забезпечення високого рівня якості продукції на підприємствах використовується практика системного підходу, тобто створюється система управління якістю, метою якої є виробництво конкурентоспроможної продукції. Дана тематика є актуальною серед дослідників, що обґрунтовують важливість її розробки та вдосконалення на підприємстві. Розглянемо основні трактування щодо системи управління якістю продукції.

Так, І.В. Лузан та І.С. Луценко [6] визначають рівень ефективності системи управління якістю прямо пропорційним рівню конкурентоспроможності продукції та підприємства. Система управління якістю підприємства, на думку авторів, може стати інструментом перемоги в конкурентній боротьбі, враховуючи, що конкурентоспроможність підприємства – це рівень його компетенції відносно інших підприємств конкурентів у нагромадженні та використанні виробничого потенціалу певної спрямованості, що знаходить свій вираз у таких показниках, як якість продукції, обсяги виробництва, прибуток тощо.

С.М. Валявський [2] наголошує на доцільності впровадження інтегрованої системи управління якістю продукції як інструменту забезпечення високої якості праці на основі максимальної реалізації трудового потенціалу та досягнення цілей в області якості. Її особливістю є методичний підхід до інтеграції процесів управління трудовим потенціалом, що дасть змогу активізувати розвиток інтелектуального капіталу підприємства з метою підвищення якості продукції.

Якість продукції, на думку А.М. Ахмина [9], безпосередньо формується якістю процесів дослідження, розроблення (проектування), технологічної підготовки виробництва, виготовлення, зберігання, транспортування, експлуатації, технічного обслуговування та ремонту, гарантійного і сервісного обслуговування. Тому система управління якістю – це важлива складова частина системи управління організацією, діяльність якої спрямована на досягнення результатів відповідно до цілей у сфері якості (високої конкурентоспроможності) і на задоволення потреб, очікувань або вимог зацікавлених сторін (споживачів продукції чи послуг та постачальників матеріалів і комплектуючих виробів). Різноманітні складові частини системи управління якістю можуть бути інтегровані в єдину систему управління організацією, яка використовує спільні елементи. Це спрощує і робить ефективнішим планування, розподіл ресурсів, визначення додаткових цілей та оцінювання загальної результативності діяльності організації.

Особливими умовами розробки системи управління якістю продукції є врахування вимог споживачів, специфічних особливостей розвитку підприємства, сучасної методологічної ідеології та рекомендацій міжнародних стандартів.

Найбільш поширеною та ефективною методологічною ідеологією виступає так звана нова парадигма Загального менеджменту якості (Total Quality Management – TQM), яка змінює наше уявлення про цінність не тільки продукту, але й кожного учасника процесу його створення. Якщо раніше цінувався працівник, який беззаперечно виконував указівки керівника, тепер значимість його роботи оцінюється споживачем. Нова система TQM змінює й саму систему досягнення мети в нових умовах конкурентної боротьби на ринку. Акцент на споживача означає не тільки його домінуючу роль у діяльності системи, але й отримання достовірної інформації про потреби та побажання споживача. Тобто задоволення потреб споживача в ринкових умовах господарювання є першочерговим завданням будь-якого підприємства незалежно від форми власності та розмірів. Підприємство, спрямовуючи продукт на ринок, виділяє свого споживача та намагається дізнатися його думку про якість товару, на основі чого за допомогою зворотного зв'язку здійснює коригування параметрів якості продукту з метою покращання його для користувача [1].

Важливу роль у створенні системи якості продукції відіграють міжнародні стандарти якості ISO серії 9001, що в загальному вигляді являють собою одну з моделей управління діяльністю організації з метою забезпечення її результативності. Застосування підходів ISO 9001 у системі управління підприємством допомагає вирішити багато внутрішніх та зовнішніх запитань: поліпшити її загальну дієвість та забезпечити міцну основу для ініціатив щодо сталого розвитку; покращити якість продукції та послуг, тим самим підвищити задоволеність своїх замовників; стати конкурентоспроможним на внутрішньому та зовнішніх ринках; реалізувати продукцію за світовими цінами; налагодити співпрацю із закордонними

партнерами (зокрема, щодо отримання інвестицій); отримати переваги перед конкурентами за участі у тендерах; забезпечити прозорість та легкість управління діяльністю організації; запровадити механізм постійного покращання системи управління та підвищити ефективність роботи співробітників на всіх рівнях [10].

В основу стандарту ISO 9001:2000 покладено вісім принципів управління якістю, що є базовими для таких його варіацій [1].

1. Організація, орієнтована на споживача. Організації залежать від своїх споживачів, тому повинні розуміти їх поточні та майбутні запити, виконувати побажання та прагнути перевершити їх очікування. Це означає, що сутність бізнесу, його спрямованість та шанси на успіх визначає не те, що підприємство думає про власний продукт чи послугу, а те, що споживач думає про здійснену покупку. Перевагами реалізації наведеного принципу є: зростання прибутку виробників та їх долі на ринках за рахунок гнучкості й швидкої реакції на побажання споживачів; підвищення престижу організації.

2. Роль керівництва в системі менеджменту якості. Керівники досягають виконання мети організації шляхом створення внутрішнього середовища, де працівники повністю залучаються до вирішення завдань організації. Тобто управління якістю пов'язано з перебудовою свідомості керівників. До переваг виконання принципу належать: визначення мети та планування; виділення пріоритетних цілей та завдань; підвищення відповідальності керівництва за результати діяльності; орієнтація та мотивація персоналу на виконання єдиних цілей та завдань.

3. Залучення працівників до функціонування системи менеджменту якості. Управління якістю – колективна діяльність, яка потребує спільних зусиль. Працівники всіх рівнів становлять основу організації, при цьому повне їх залучення в діяльність з якості дає змогу використати здібності кожного з максимальною вигодою. Крім цього, у наш час, коли персонал має хорошу освіту, спеціальну підготовку та володіє доволі високим рівнем суспільної самосвідомості, такий підхід є найбільш ефективним. Перевагами реалізації принципу є: прагнення персоналу до участі в постійному покращанні діяльності організації; підвищення відповідальності персоналу за результати власної діяльності; зростання зацікавленості персоналу в успіхах організації та своєї причетності до вирішення загальних завдань.

4. Процесний підхід. Бажаний результат досягається швидше, якщо управляти всіма ресурсами та видами діяльності як процесами, тобто як сукупністю послідовних дій. Притому якість повинна бути закладена в кожному процесі. Такий підхід дає змогу: виявляти пріоритетні напрями розвитку організації; прогнозувати результати діяльності; оцінювати можливість її покращання; більш ефективно використовувати ресурси, знижувати витрати на виробництво та скорочувати час виробничого циклу.

5. Системний підхід до менеджменту. Сюди входять визначення, розуміння та менеджмент системи взаємопов'язаних процесів із метою досягнення більшої результативності

й ефективності організації. До переваг даного принципу належать: установлення взаємозв'язків між процесами системи; виявлення процесів, які найкращим чином приводять до досягнення бажаних результатів; концентрація зусиль на найбільш важливих процесах; безперервне покращання процесів за рахунок вимірювань, оцінок та наступних модернізацій.

6. Постійне покращання. Це незмінна мета організації. Використання даного принципу дає змогу: підвищувати конкурентоспроможність; швидко реагувати на появу прогресивних розробок, методів та технологій і впроваджувати їх відповідно до можливостей організації; підвищувати професіоналізм персоналу шляхом навчання методами та засобам постійного покращання.

7. Прийняття рішень, заснованих на фактах. Ефективні рішення базуються на логічному та інтуїтивному аналізі фактичних даних та інформації. Переваги принципу: можливість отримувати достовірні дані та інформацію; прийняття рішень, заснованих на достовірній інформації; забезпечення доступності інформації для персоналу; підготовка персоналу, здатного аналізувати факти та приймати рішення на їх основі.

8. Взаємовигідні відносини з постачальниками. Здатність організації створювати цінності підвищується за взаємовигідних відносин із постачальниками. Переваги: оптимізація ресурсів та затрат; гнучкість та швидкість спільних узгоджених відгуків на ринкові потреби, що змінюються; зростання можливості для обох сторін створювати цінності в результаті узгоджених дій та взаємовигідних розрахунків.

Узагальнюючи вищесказане, доцільно сформувати теоретико-методологічне підґрунтя розробки системи управління якістю продукції вітчизняних підприємств (рис. 1).

Особливістю побудови системи управління якістю на вагобудівних підприємствах є її сертифікація відповідно до міжнародного залізничного стандарту «IRIS».

«Міжнародний стандарт залізничної промисловості», або IRIS (International Railway Industry Standard), є визнаним міжнародним стандартом, специфічним у залізничній галузі

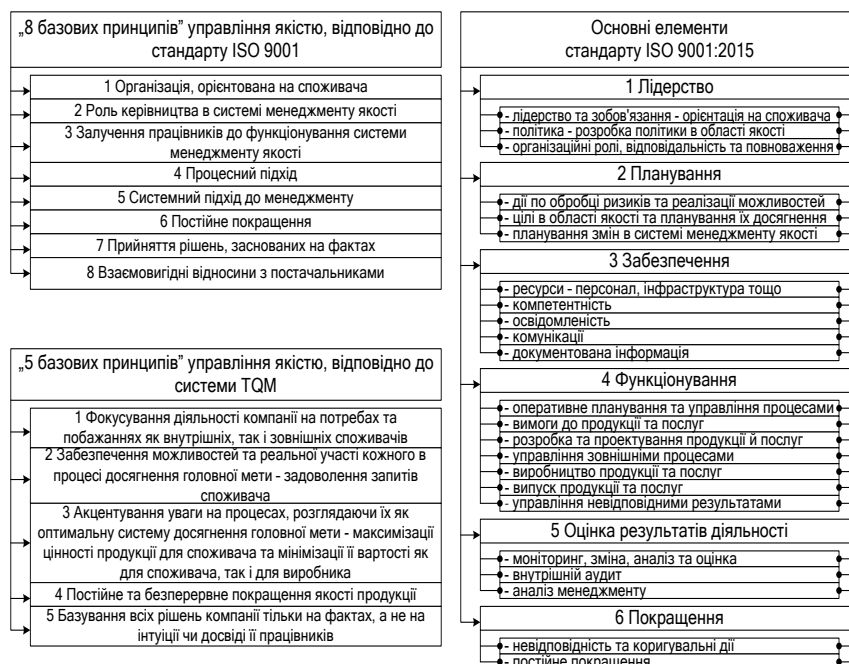

Рис. 1. Теоретико-методологічне підґрунтя розробки системи управління якістю продукції вітчизняних підприємств [1; 11]

та призначеним для створення та оцінки систем менеджменту бізнесу, що дасть змогу проводити постійне вдосконалення існуючої системи та приділяти активну увагу запобіганню й зменшенню дефектів у ланцюзі постачань.

Програма IRIS включає в себе міжнародний стандарт до вимог систем менеджменту бізнесу для підприємств залізничної галузі; збірник основних питань та відповідей, розроблений на основі стандарту; процес оцінки, у тому числі керівництво щодо його проведення; мережевий Портал IRIS (база даних) та Audit-Tool (програмне забезпечення).

Система IRIS націлена на загальне визнання та прийняття результатів аудиту, запобігання проведенню численних аудитів систем менеджменту бізнесу і, як наслідок, підвищення їх економічної ефективності за рахунок забезпечення високої якості аудитів, заснованих на вимогах IRIS; збір та зберігання записів і результатів аудитів у центральній базі даних [12]. Необхідно також наголосити, що базу для створення системи IRIS став уже всім відомий міжнародний стандарт ISO 9001.

Міністерство інфраструктури України в 2014 р. активно рекомендувало українським підприємствам із виробництва залізничного транспорту освоїти міжнародний технічний регламент IRIS для підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на ринках Європи та Митного союзу. Говорилося про те, що роботу з упровадження нового стандарту візьмуть на себе сертифікаційні центри Мінінфраструктури. Найбільш компетентним на сьогодні органом, за оцінками урядових експертів, є Дніпропетровський центр сертифікації залізничного транспорту. Саме ця установа, як наголошувалося, займатиметься консультативною підтримкою українських виробників, які вирішили отримати сертифікат IRIS. Перспектива впровадження стандартів IRIS для українських виробників не нова. Згідно з даними групи IRIS, два українських підприємства транспортно машинобудування вже сертифіковані за цим регламентом [13].

У 2013 р. на підприємстві ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» було впроваджено міжнародний залізничний стандарт IRIS. А в 2014 та 2015 рр. підприємство успішно пройшло наглядний аудит із функціонування стандарту IRIS, результатом чого стало продовження дії сертифікату ще на рік [14]. На інших діючих вагонобудівних підприємствах процес упровадження даного стандарту дещо загальмувався, що пов'язано з критичною ситуацією відсутності попиту на продукцію та, як наслідок, обмеженістю фінансових ресурсів.

На жаль, більшість вітчизняних підприємств на даний момент не мають можливостей упровадження систем управління якістю та обмежуються контролем якості продукції, яку вони виробляють. Пояснюється це передусім відсутністю фінансових ресурсів. Також можна виділити ще низку проблем, які пов'язані з упровадженням систем управління якістю продукції на підприємствах [4]:

– поняття «якість» сприймається багатьма керівниками як ступінь відповідності готової продукції технічним умовам та вимогам до процесу виробництва. Дане тлумачення застаріле й характерне для часів командно-планової економічної системи. Тепер недостатньо,

щоб продукція тільки відповідала встановленим стандартам якості, необхідне дотримання й інших вимог, серед яких: поставка продукції «точно в строк», максимальна ступінь задоволення споживачів даної продукції, гарантія та сервісне обслуговування і т. д.;

– відсутність необхідної теоретико-методологічної та практичної бази у сфері управління якістю. Більшість наукових праць даної тематики відносяться до 60–90-х років ХХ ст., а сучасні дослідження приймають їх за основу, лише доповнюючи та корегуючи;

– нестача кваліфікованих спеціалістів в області забезпечення якості продукції;

– «показове» впровадження систем управління якістю продукції з метою отримання сертифікатів, підвищення іміджу підприємства на ринку, а не для покращення ефективності управління якістю;

– недосконалість та можливість двоякого трактування наявних нормативно-правових актів, що регулюють процес управління якістю;

– корумпованість державних служб, що контролюють діяльність підприємств;

– відсутність повної та чіткої відповідальності керівництва підприємства за належне виконання норм та стандартів під час виробництва продукції;

– недостатня мотивація персоналу для виготовлення якісної продукції;

– відсутність чітко сформульованої та ефективної системи управління якістю продукції та належного її застосування.

– недосконалість сертифікації систем якості на відповідність ISO: 9001.

Ураховуючи особливості розвитку вагонобудівних підприємств, сучасні вимоги до якості вагонобудівної продукції та відповідні міжнародні стандарти якості, було розроблено специфічну систему управління якістю продукції стосовно вагонобудівних підприємств (рис. 2).

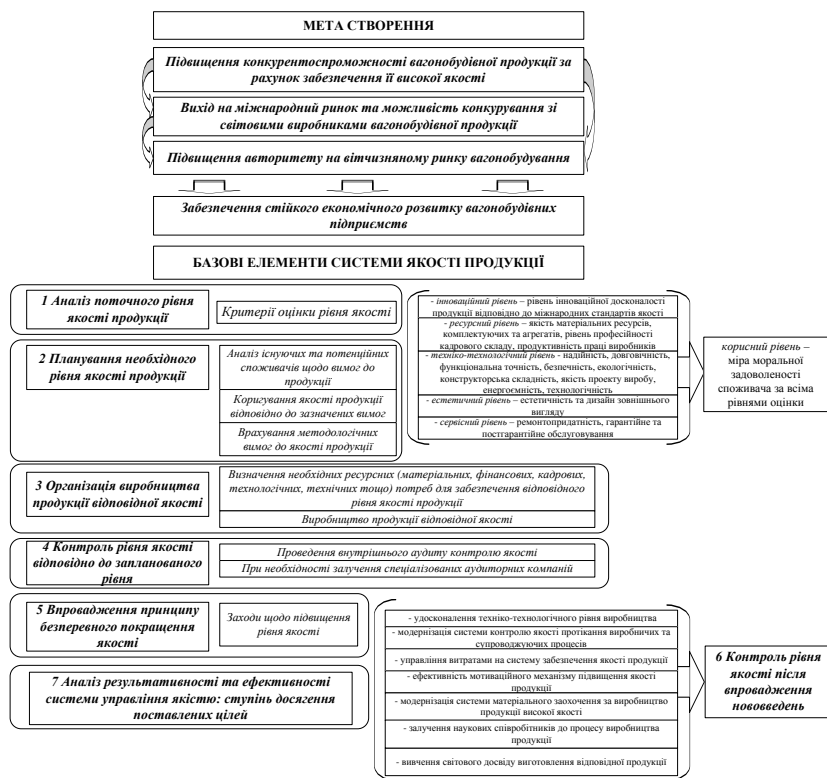

Рис. 2. Система управління якістю продукції вагонобудівних підприємств (авторська розробка)

Висновки. Розробка та впровадження системи управління якістю продукції відіграє надзвичайно важливу роль у процесі підвищення конкурентоспроможності продукції та підприємства. Суттєвою особливістю є розуміння того, що в умовах євроінтеграції врахування

міжнародних стандартів та світового досвіду забезпечення високої якості є критично необхідними заходами, що дадуть змогу використовувати якість як ефективний інструмент виживання в конкурентній боротьбі на міжнародному ринку.

Список використаних джерел:

1. Абутидзе З.С. Управление качеством и реинжиниринг организаций : [учеб. пособ.] / З.С. Абутидзе, Л.Н. Александровская, В.Н. Бас и [др.]. – М. : Логос, 2003. – 328 с.
2. Валявський С.М. Управління якістю продукції на підприємстві в умовах входження України в ЄС / С.М. Валявський // Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2015/132.pdf.
3. Дикань В.Л. Обеспечение конкурентоустойчивости предприятия : [монография] / В.Л. Дикань. – Харьков : Основа, 1995. – 160 с.
4. Дикань О.В. Теоретичні основи управління якістю продукції як одного із основних напрямів забезпечення конкурентоспроможності промислових підприємств / О.В. Дикань // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків : УкрДАЗТ, 2015. – Вип. 49. – С. 190–195.
5. Косенчук О.В. Основы управления качеством : [учеб. пособ.] / О.В. Косенчук, Л.В. Зинич, Е.А. Асташова. – Омск : ОмГАУ, 2014. – 84 с.
6. Лузан І.В. Система управління якістю як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства / І.В. Лузан, І.С. Луценко // Актуальні проблеми економіки та управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://probl-economy.kpi.ua/pdf/2012-7.pdf>.
7. Уткіна Ю.М. Теоретичні основи впровадження ефективної системи менеджменту якості на підприємствах / Ю.М. Уткіна // Вісник економіки транспорту і промисловості. – Харків : УкрДАЗТ, 2011. – Вип. 34. – С. 329–332.
8. Шаповал М.І. Менеджмент якості : [навч. посіб.] / М.І. Шаповал. – К., 2007. – 471 с.
9. Ахмин А.М. Основы управления качеством продукции : [учеб. пособ.] / А.М. Ахмин, Д.П. Гасюк. – СПб. : Союз, 2002. – 192 с.
10. Системи управління якістю за ISO 9001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.certsystems.kiev.ua/uk/iso-9001/sistemi-upravlinnya-yakisty-za-iso-9001.html>.
11. Системы менеджмента качества: требования. Международный стандарт ISO 9001:2015 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : [http://pqm-online.com/assets/files/pubs/translations/std/iso-9001-2015-\(rus\).pdf](http://pqm-online.com/assets/files/pubs/translations/std/iso-9001-2015-(rus).pdf).
12. IRIS (международный стандарт железнодорожной промышленности [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://iso-management.com/wp-content/uploads/2013/12/IRIS-02-RUS.pdf>.
13. Україна перейде на новий стандарт виробництва залізничного транспорту [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrinform.ua/rubric-economics/1608912-ukraina_pereyde_na_noviy_standart_virobnitstva_zaliznichnogo_transportu_1902237.html.
14. На ПАТ «КВБЗ» успішно пройшов наглядний аудит із функціонування стандарту IRIS [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://test.kvsz.com/index.php/ua/pres-tsentr/novini/item/1069-na-pat-kvzbz-uspishno-proishov-nahliadoviy-audit-iz-funktsionuvannia-standartu-iris>.

Аннотация. В статье проанализированы основные препятствия эффективному управлению качеством на отечественных предприятиях. Отмечена важность постоянного совершенствования системы управления качеством продукции в соответствии с современными требованиями существующих и потенциальных потребителей с целью обеспечения конкурентоспособности продукции и предприятия и повышения уровня его инвестиционной привлекательности на европейском рынке. Исследованы теоретико-методологические основы разработки системы управления качеством продукции. Разработана система управления качеством продукции вагоностроительных предприятий.

Ключевые слова: система управления качеством, конкурентоспособность, вагоностроительные предприятия, международные стандарты качества, международный стандарт железнодорожной промышленности.

Summary. In the article the author analyzes the main interference effective quality management in domestic enterprises. The importance of continuous improvement of the quality management system of products in accordance with modern requirements of existing and potential customers with the aim of ensuring the competitiveness of products and enterprises and improve its investment attractiveness on the European market. Researched the theoretical and methodological basis for the development of the quality management system of products. Developed the quality management system of production by carriage-building enterprises.

Key words: quality management system, competitiveness, carriage-building enterprises, international quality standards, the international railway industry standard, carriage-building enterprises.